

# DANSK FRILUFTSLIV

DANSK FORUM FOR NATUR- OG FRILUFTSLIV  
NR. 66, JUNI 2006, PRIS: 40 KR.

# DANSK FORUM FOR NATUR- OG FRILUFTSLIV

www.danskriluftsliv.dk

Formand og kasserer:

Erik Jegsen  
tlf. 64 72 26 73  
jegsen@privat.dk

Næstformand:

Peter Bentsen  
tlf. 35 35 45 86  
pbentsen@ifi.ku.dk

Sekretær: Ole Larsen

tlf. 56 76 12 08  
o\_larsen@hotmail.com

Flemming Mumm

tlf 28 35 68 43  
mumm@traeklatring.dk

Mads Brodersen

tlf. 64 48 15 85  
info@friluftsskole.dk

Carsten Damsgaard

tlf. 74 68 11 34  
cdamsgaard@gmail.com

1. suppleant: Søren Gerdes

tlf. 60 81 64 33  
sorengerdes@hotmail.com

2. suppleant: Louis Sørensen

tlf. 87 25 08 04  
louis.cs@gmail.com

Redaktion:

Carsten Damsgaard (ansvarsh.)  
Mads Brodersen  
Terkel Berg-Sørensen  
Louis Sørensen

Annoncer:

Louis Sørensen  
tlf. 87 25 08 04  
louis.cs@gmail.com

Grafisk tilrettelægning:

Kristian Dueholm Jessen  
tlf. 75 87 61 05  
dueholm@gmail.com

Webmaster: Flemming Mumm

Friluftsbogklubben:

bogklub@danskriluftsliv.dk

Forsidefoto: Carsten Damsgaard

ISSN 0909 – 0614

## I n d h o l d

- 3** Bestyrelsen har ordet
- 4** Referat fra generalforsamlingen
- 6** Seminaret på Strynø
- 10** Hvordan bliver man stueren?
- 13** Svar til Frank Vilstrup
- 14** Sådan tørres maden
- 15** Lokalafdeling af DFNF
- 16** Boganmeldelse
- 17** Bogklubben
- 19** Boglisten

## F o r e n i n g e n s f o r m å l

Foreningens formål er at skabe, udbygge og vedligeholde kontakt imellem personer, der arbejder med vejledning og undervisning i natur- og friluftsliv. Foreningen skal arbejde for at styrke danske naturoplysnings- og friluftslivstraditioner i samarbejde med vore nordiske nabolande med det formål at skabe harmoni mellem menneske og natur såvel som mellem mennesker.

Dansk Friluftsliv udgives af Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv og udkommer fire gange årligt:

nr. 63	okt.	2006	deadline	1. sept.
nr. 64	dec.	2006	deadline	1. nov.
nr. 65	mar.	2007	deadline	1. feb.
nr. 66	juni	2007	deadline	1. maj

Annoncering:

Det er muligt at annoncere i bladet. Prisen er 1500 kr. for en hel side og 900 kr. for en halv side. Kontakt den annonceansvarlige for yderligere information om formater og priser.

# BESTYRELSEN HAR ORDET

*Af Mads Brodersen*

Så kom foråret og dermed den travleste tid for friluftsfolket. Friluftslivet udøver vi hele året, men nu kommer tiden, hvor mange gerne vil med os ud. Det oplever vi alle uanset om man er fritidsfriluftsfolk eller om man er en af dem, som af og til tager folk med ud i en eller anden professionel sammenhæng.

I den forgangne kolde tid har DFNF afholdt og været med til at afholde en række seminarier med forskelligt indhold og fokus. Sidst vi samlede medlemmer og andre interesserede var til vores traditionelle årsmøde og årsseminar. I år var fokus på seminarier netop den professionelle friluftsleders hverdag og de problemstillinger, der er forbundet med denne. Vi kom godt omkring emnet med mange gode oplæg. Søndag aften havde vi et inspirerende oplæg med den levende legende Nils Faarlund. Nils var ligeledes deltagende ved mandagens seminar, en stor tak til ham, for hans vilje til at uddele af en tilsyneladende uopslidelig entusiasme (mere herom andet sted i bladet og i det kommende temanummer).

Men hvad er en professionel friluftsleder? Det er et af de spørgsmål jeg har tumlet med siden seminarieret. Er det dem, som hejser folk op i høje træer, sender folk ned af brusende elve i små kajakker, tager grupper ind i højfjeldet på ugelange snehuleture eller er det bare alle os, som bruger naturen i vores daglige arbejde. For mig at se er alle os, som tilbyder at tage andre mennesker med i naturen friluftsledere. Det kan være dagplejegruppen, skoleklassen, de studerende, kursister, firmaeture mv. Alle disse mennesker udsætter vi jo for friluftsledning, så er der ikke en stor bredde i begrebet friluftsleder?

Det er som bekendt muligt at uddanne sig til friluftsleder flere steder i landet. Uddannelserne er naturligvis i mange sammenhænge i tæt kontakt med DFNF. Dette skyldes blandt andet interessefællesskabet med hensyn til friluftslivet og så er de fleste af lærerne på uddannelsen medlemmer af DFNF, hvis de ikke ligefrem sidder i bestyrelsen. Friluftslederuddannelsen er på mange måder med til at højne fokus på sikkerhed, udvikling af metoder mv. ligesom

der fra uddannelserne kommer mange nye medlemmer til vores forum. Alt sammen både glædeligt, inspirerende og positivt. Det er tydeligt at vi har godt fat i det organiserede friluftsliv, men hvad med de mere uorganiserede. Hvad med dagplejemoderen, som i 20 år har haft børnene med ude hver dag, hvordan får vi hende i tale, er hun ikke også en af de professionelle friluftsledere?

Efter årsmødet kørte jeg direkte til Lille Vildmose for at følge min efteruddannelse som naturvejleder (ja så slap det altså ud). I naturvejlederkredsene er der en del snak om friluftsliv og hvad man kan bruge det til. Den samme snak, dog med modsat fortegn, oplever jeg hos Friluftslederne: »Hvad laver de andre? Hvad kan vi bruge hinanden til?« Og er der ikke en del overlap? Der er mange spørgsmål i denne sammenhæng som vi kunne have gavn af at stille til hinanden og svare på. Derfor vil vi forsøge at få en mere direkte dialog i gang med naturvejlederne. F.eks. via seminarier mv. Der er for mig ingen tvivl om, at vi i fællesskab vil kunne styrke begge indfaldsvinkler til vejledning i naturen. Der ligger i kommunesammenlægningen, i tidens teint og i den sunde fornuft mange gode muligheder for et udviklende samarbejde. Jeg tænker her på muligheder for at få nye målgrupper i spil, udvikling af nye måder at formidle på, mere sundhed i naturen osv.

## MEDLEMSKAB

Medlemskab af foreningen kan tegnes via kassereren.

Kontingentet er for 2005 følgende:

Almindelige medlemmer (1 blad): 200 kr.

Parmedlemskab (1 blad): 250 kr.

Institutionsmedlemskab (2 blade): 400 kr.

Der er jævnfør ovenstående, hvor kun en lille del af vores opgaver er omtalt, mange spændende og udfordrende opgaver at tage fat på og spørgsmål at besvare for bestyrelsen og foreningen. Der er så mange opgaver, at det ikke er muligt for bestyrelsen selv at nå det hele. Heldigvis er der ved at danne sig en tradition for, at medlemmerne af foreningen tager deres del af de mange opgaver på sig. Dette betyder, at vi som forening kan være med til at præge dansk natur- og friluftsliv i større og større omfang og, at vi i flere og flere sammenhænge bliver anset for at være en seriøs og engageret forening.

Det tegner til at blive et spændende år for DFNF og bestyrelsen er tændt og fuld af energi. Vi ses derude.

# FORMANDENS BERETNING

*Af Erik Jegsen*

Der var engang en ung mand, der cyklede i dette pragtfulde bakkelandskab, såvel på asfalterede veje som i skovene. Men engang er over 30 år siden; alligevel nyder jeg gensynet med naturen og stedet her. Det er også på en egen måde trygt og rart, som medlem i Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv, at komme tilbage her til Himmelbjerg-egnens Natur- og Idrætsefterskole. Har ikke villet tjekke tallet, så jeg kan ikke sige helt sikkert om det er tredje eller fjerde gang, vi holder vort seminar her på stedet. Og for os der er her i dag er dette jo også forholdsvis ligegyldigt.

**Tak til efterskolen og Knøsgården** for at I lægger jord og bygninger til vores møder og seminar.

Nu til beretningen. Med min jyske baggrund in mente, så vil jeg sige at det går alligevel ikke helt ringe med Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv i disse år.

19. april fik vi atter en opfordring af Friluftsrådet til at indstille repræsentanter til styregrupperne for de to nye indsatsområder, der skal arbejde bredt for at sikre og udvikle »Byens Friluftsliv«. De to styregruppers overskrifter er »Friluftsliv i byens GRØNNE områder«, og »Friluftsliv i byens BLÅ områder«. Så kan du jo tænke over om dette friluftspolitiske arbejde er noget for dig, om du brænder for dette og vil deltage! Og I kan alle tænke lidt

over, hvorfor jeg mon indleder vores beretning om det forgangne år med at omtale noget, der skal ske i fremtiden.

Sidste årsmøde blev afholdt på Smakkecenteret på Strynø. Pga. blæsten blev der ikke så meget sejlad, men så gik tiden jo med snak og samvær. Vi fik en udskiftning i bestyrelsen, da Johnnie Bøtker Laursen ønskede at udtræde, og den nye bestyrelse bestod så af en sønderjyde, to fynboer og resten sjællændere. Hvorefter vores bestyrelsesmøder har været holdt på Fyn og i Jylland. Arbejdspresset er vel til at overse, vi har holdt tre bestyrelsesmøder foruden det i forbindelse med årsmødet. Dette har kunnet lade sig gøre, fordi Carsten, Mads og Louis i stor udstrækning har sørget for vort blad »Dansk Friluftsliv«. Fordi Flemming har sørget for vores hjemmeside, og Peter har fået godt gang i de digitale nyhedsbreve. Søren har overtaget vores bogklub og nu han er færdig med sine formelle friluftslivstudier, så vil han mere på banen fremover. Det er også Søren vi alle kan takke for at have fået Nils Faarlund her til Det Midtjyske Søhøjland i dag. Ole har sørget for sekretærarbejdet og så har jeg selv været kasserer og formand. Ikke en optimal sammenblanding af de to kasketter, men konceptet har jo været prøvet flere gange før i DFNF's historie. Ole og Louis ønsker at stoppe med bestyrelsesarbejdet i dag, så måske kunne du have en fremtid her? Bare rolig, der

er allerede 3-4 personer, der har sagt ja til at nyopstille til valget i dag. Og dette er ikke så ringe endda, når jeg tænker tilbage på de gode gamle dage da jeg blev valgt ind i bestyrelsen første gang ude på Helnæs Mølle, da var vi 5 personer til årsmødet, og der skulle vælges 5.

Nu vil jeg så tage fat på de enkelte af forummets arbejdsopgaver i det forløbne år. **Bladet** er fortsat vores vigtigste kommunikationsmiddel, og faktisk så oplever jeg, at folk beder om at blive medlem af Dansk Friluftsliv. Vi har i en del år, med Carsten som primus motor, kørt stabilt og flot med bladet, der udkommer 4 gange årligt, og hvor efterårsnummeret er et større anlagt temanummer. Bladet fylder meget, også økonomisk, hvor udgiften til bladet er større end de samlede kontingentindtægter. Carsten har igen nogle år sagt, at han holder som redaktør, og nu tror vi på at dette sker – engang hen gennem efteråret. Så går du rundt med en redaktionel arbejdskraft i dig, så overvej dette tilbud. Mads har stået for temanummerene, og Louis har så taget sig af at få annoncer i bladet. Lidt har også ret, og redaktøren glædes altid når han får noget uventet tilsendt til bladet. Så har du billeder, tegninger, fortællinger eller andet du synes vi alle kan have glæde af, så kontakt redaktionen. Og lad nu være med at skræmmes af, at du måske ikke lige har været på verdens højeste bjerge, der har da engang været

en historie i bladet om en vandret bjergbestigning. Der er langt mellem indlæggene der »bare« er morsomme og bringer smilet frem hos læserne.

**Danskfriluftsliv.dk** fik sidste sommer et løft i 10.000 kroners klassen. Så nu har vi en god hjemmeside, hvor der er mange muligheder for at finde, spørge eller orientere sig om friluftslivet i Danmark. Flemming er bagmanden for hjemmesiden, og han vil mægtig gerne modtage stof fra os/jer. Vi siger ikke, at siderne ikke kan blive bedre, men de tjener vores formål. F.eks. kommer langt hovedparten af indmeldelserne til DFNF i dag gennem hjemmesiden direkte ind på min computer.

Denne digitale verden er ikke min stærkeste side, men jeg er ikke i tvivl om at fremtiden ligger i den langt hen af vejen. Håber nu aldrig at opleve et årsmøde i DFNF digitalt, med hver af os placeret foran vores egen computer derhjemme. For mig, og alle andre her i dag håber jeg, er den virkelige verden og samværet med ligesindede en umådelig kvalitet som ikke kan/skal erstattes af vores digitale robotter. Jeg har haft influenza her i påsken, og det var selvfølgelig ubehageligt, men dog velkendt. Anderledes var det da vores hjemmeside i foråret blev hacket, det var en ny oplevelse for mig. Blev orienteret om dette via et medlem, men ellers opdagede jeg det ikke.

Håber og tror, måske lidt naivt, at dette ikke gentager sig og, at en hackning ikke har nogen praktisk betydning for os i Dansk Forum.

Peter har taget initiativ til et **digitalt nyhedsbrev**, som giver dig en mulighed for hurtigere og andre informationer omkring natur- og friluftslivet end de der kommer i Dansk Friluftsliv. Vi vil kraftigt opfordre alle interesserede til at tilmelde sig dette nyhedsbrev, og til at bidrage med nyhederne i dette.

Omkring **samrådene**, (havkajak-, klatre- og kanosamrådet) så kan vi sige, at DFNF har været med til at etablere dem, og at vi selvfølgelig løbende følger deres arbejde og udvikling. Men samrådene er ikke DFNF's ejendom, og vi mener, at de skal fortsætte i brugerregiet, dvs., at de der sidder i samrådene repræsenterer bruger- og interessegrupperne. Selvfølgelig vil der altid være et stort sammenfald mellem vores medlemsskare og de personer der sidder rundt omkring med alverdens andre kasketter på. Vi danskere er jo et foreningsrigt land. For at rose os selv lidt, her i forummets ven-skabskreds, så ser vi de tre samråd som et meget konkret og vellykket stykke friluftspolitisk samarbejde. Og et stort spring fremad for friluftslivets udøvere her i landet, ifht. tidligere hvor enhver person var sin egen kaptajn og skulle profilere sin egen dygtighed blandt andet ved at nedgøre og mistænkeliggøre de andre udøvere af samme område. Ingen nævnt, ingen glemt.

**Bogklubben** overlevede separationen fra Carsten, og vice versa, og lever og har det godt sammen med Søren. Der er fortsat udvikling i den, men dette betyder jo ikke, at han alene skal sørge for at skaffe os alle en god og billig

litteratur omkring natur- og friluftslivet. Selvfølgelig er Søren også åben for gode anbefalinger omkring litteraturen, så har du noget du ønsker eller tror andre kan bruge, så kontakt Søren.

Sammenhængen mellem Friluftsbogklubben og Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv er økonomisk set at sammenligne med et moderselskab og et datterselskab. Bogklubben er økonomisk og foreningsmæssigt en selvstændig størrelse, og derfor skal vi også senere på årsmødet godkende regnskabet for bogklubben.

**Årsmøde og seminar** er også en af bestyrelsens arbejdsopgaver. Om dette er der ikke så meget at sige, udover at vi prøver at variere såvel temaet/indholdssiden såvel som det fysiske sted for afholdelse af disse. Vi prøver at finde gode og aktuelle emner til seminaret. Og det kan så være en debat værd at snakke om, hvorfor der ikke er helt så mange deltagere som vanligt på seminaret i morgen. Er emnet for specifikt, så det ikke tiltrækker alle de af forummets medlemmer, der er i livsvarige stillinger som høj- og efterskolelærere (højskolelukkingerne in mente), eller ...? Centralt i landet er dette sted, og spændende tilligemed. Inden sortsynet slår for meget ned, så husk lige på de fem deltagere vi var til årsmødet i de gode gamle dage. Og se jer omkring! Terkel og jeg er her fortsat, men ellers er der jo en hel del af de gamle natur- og friluftslivsfolk, der er pensionerede såvel fysisk som psykisk. Jeg er det ikke endnu, Terkel er det ikke psykisk, og en person som Nils Faarlund er jo

et kanongodt eksempel på det livslange samliv med natur- og friluftslivet.

**Bestyrelse og medlemsinteresse;** omkring jobmuligheder og løntilskud. En lidt kryptisk indledning, men nu har vi i bestyrelsen for andet år i træk oplevet, at et par medlemmer ønsker vores skriftlige og moralske opbakning til ansøgninger om naturvejledertilskud fra Friluftsrådet. Vi vil gerne støtte, men du skal sørge for at inddrage os tidligt. Sådan, at vi i bestyrelsen kan diskutere og behandle din ansøgning ordentligt. Vi synes det er meget uheldigt, at vi ikke kan bakke op om vore medlemmers gode initiativer mere direkte. Og i DFNFs økonomi ligger der ikke muligheder for at være med til at betale en del af løndelen i en vejlederstilling. Altså, har du en god idé og vil du gerne have bestyrelsens opbakning i skriftlig form, så kom ikke senere end i december, sådan at vi kan nå at behandle din ide på vores bestyrelsesmøde i januar/februar måned.

De nye tider for natur- og friluftslivet er her og nu. Der er stadig ledige pladser i de nye **kredsrepræsentationer i Friluftsrådet**. Men der er også et par steder hvor vi har oplevet kamp om pladserne, f.eks. i Silkeborg. Det forkromede overblik over ledige pladser ligger hos vores sekretær, men også på dette område ser vi gerne at du hjælper DFNF og melder dig til arbejdet. I regi af Friluftsrådet har vi i det forgangne år haft Steffen Holberg med i styregruppen for »Naturesyn«. Dette har han selv (tak for arbejdet Steffen), Dansk

Forum for Natur- og Friluftsliv samt ikke mindst Friluftsrådet fået inspiration og glæde ud af. Og da der nu er nedsat en styregruppe for indsatsområdet »Nationalparker«, så oplevede vi igen, at der var flere og meget kvalificerede medlemmer der gerne ville repræsentere DFNF i arbejdet. Vi indstillede til slut Lars Andersen, og han er nu med i styregruppen.

Som nævnt i indledningen, så skal vi, hvis der er én eller flere af jer, der ønsker at deltage i arbejdet, indstille personer til to nye styregrupper: »Friluftsliv i byens grønne/blå områder«. Med en omskrivning af et gammelt slogan, så vil jeg sige »Spørg ikke hvad DFNF kan gøre for dig, men hvad du kan gøre for DFNF«. Vi har altid haft et fornuftigt samarbejde omkring de gamle amtsrepræsentationer i Friluftsrådsregi. Men meget få der lod sig vælge til bestyrelsesarbejdet i disse, - Friluftsrådet er jo en stor og meget bred paraplyorganisation med bl.a. turistforeningerne og landroverklubben som medlemmer. Nu er der en ny struktur, og vi vil intensivere arbejdet i Friluftsrådet. Decentralt på kredsplan og centralt i styregrupper m.m. Vi ved jo godt, at vi kan og ved meget i medlemskredsen omkring DFNF. Så er vi mange der giver hver et mindre bidrag, så ... I Friluftsrådet ved de også at der ligger et kæmpe potentiale hos os, og at dette ikke udnyttes fuldt ud i vores regi, og næsten ikke vises hos dem. Der er en, eller måske mange, interessekonflikter mellem frivillige og professionelle vejledere, og vi er i Dansk Forums medlemskreds stadig få kvantitativt målt, men

stærke i kvaliteten og med en ret stor berøringsflade, hvis vi tænker på vore 330 medlemmers arbejdsmæssige natur- og friluftslivsberøring. Men nu er jeg stærkt på vej over i temaet for i aften og i morgen med.

En sidste strøtanke kunne være en stille undren over, at det hedder Friluftsrådet, når de i løntilskud alene støtter naturvejledere og ikke friluftsvejledere. Burde Friluftsrådet hedde Naturrådet?

P.S. Tilføjet efter mødet med Nils Faarlund; Måske kunne vi blive mere synlige, hvis vi nu lavede det logo vi i sin tid kredsede om – »bålet«. Om det så skulle være en nål i guld eller sølv, et stofmærke eller ... Vi talte jo meget om, at vi havde mange kasketter på i vores forskellige virker, og et lille mærke ville da være mere klædeligt end en kasket, synes jeg. Altså, at vi på mange måder laver en synlighedskampagne for Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv.

# REFERAT FRA ÅRSMØDET 2006

*Af Peter Bentsen  
Redigeret af Erik Jegsen og  
Carsten Damsgaard*

Årsmødet i Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv blev afholdt søndag den 23. april på Himmelbjergegnens Natur- og Idrætsefterskole. Her følger referatet af årsmødet:

## *1. Valg af dirigent og referent*

Dirigenten blev Terkel Berg-Sørensen, der indledningsvis kunne konstatere, at årsmødet var blevet lovligt indvarslet. Til referent valgtes Peter Bentsen.

## *2. Bestyrelsens beretning*

Erik Jegsen fremlagde som formand bestyrelsens beretning. Han kom bl.a. ind på følgende punkter:

- Friluftsliv i byens grønne områder og blå områder
- Orientering om bestyrelsens arbejde og indsatsområder
- Bladet som foreningens vigtigste kommunikationsorgan
- [www.danskfriluftsliv.dk](http://www.danskfriluftsliv.dk)
- Digitale nyhedsbreve
- Samrådene
- Friluftsbogklubben
- Årsmøde og seminar
- Bestyrelse og medlemsinteresse – behandling af forskellige ansøgninger
- Kredsrepræsentationer i Friluftsrådet
- Nationalparker.

Beretningens fulde tekst er anbragt andetsteds i dette blad. Spørgsmål til beretningen var der ikke mange af, men der var ros til nyhedsbrevet. Og så blev

der stillet forslag til bestyrelsen om at gøre noget aktivt for at påvirke Friluftsrådet med hensyn til økonomisk støtte af friluftsvejledere.

## *3. Forelæggelse af regnskab*

Erik Jegsen fremlagde foreningens regnskab for 2005. Regnskabet var på forhånd godkendt af revisorerne og blev efter enkelte kommentarer enstemmigt godkendt af årsmødet. Efterfølgende blev budget for 2006 fremlagt og godkendt. Se regnskab og budget i blad nr. 65, marts 2006.

## *4. Fastsættelse af kontingent*

Bestyrelsen foreslog en stigning til 250 kr. for almindelige medlemmer, 300 kr. for par-medlemmer og 500 kr. for institutions-medlemsskaber. Der var debat om kontingentstørrelsen og eventuelle udmeldelser på grund af denne: Er vi ved at blive så dyre, at man vælger os fra? Forslaget blev dog vedtaget enstemmigt.

## *5. Indkomne forslag*

Der var ingen indkomne forslag.

## *6. Valg af bestyrelse*

På valg var Erik Jegsen (ønskede genvalg), Peter Bentsen (ønskede genvalg) samt Ole Larsen (ønskede ikke genvalg). Blandt fem kandidater blev Jesper Nielsen, Peter Bentsen og Erik Jegsen valgt til bestyrelsen. Rart at opleve, at der var kampvalg. Det er jo et udtryk for, at der er liv i forumet!! Bestyrelsen er

konstitueret med Mads Brodersen som formand, Peter Bentsen som næstformand, Erik Jegsen som kasserer og Jesper Nielsen som sekretær. På side 2 her i bladet kan du se hele bestyrelsen samt hvilke poster de enkelte medlemmer bestrider.

## *7. Kandidater til suppleanter*

Bestyrelsen opstillede Søren Gerdes og Matilde Jensen. Her var der også kampvalg. Søren og Mathilde blev valgt blandt fire kandidater. Begge suppleanter deltager i bestyrelsesmøderne og vil på mange måder deltage aktivt i bestyrelsens arbejde.

## *8. Revisorer*

Her var der genvalg til Dan Pantton og Jannie Nielsen.

## *9. Revisorsuppleant*

Louis Sørensen stillede op og blev enstemmigt valgt.

## *9a. Bogklubbens regnskab*

Søren Gerdes gennemgik regnskabet for friluftsbogklubben. Dette blev godkendt af årsmødet. Der blev sidste år solgt bøger for 30.000 kr., og overskuddet blev på 1500 kr.

## *10. Eventuelt*

Bestyrelsen barsler med forskellige ad-hoc udvalg, der kunne tage sig af afgrænsede områder, som f.eks. kunne være: annoncer, seminarer, friluftsbogklubben, bladet (herunder de årlige temanumre).

Terkel Berg-Sørensen kunne derefter afslutte årsmødet med at takke for god ro og orden.



# NYE ANSIGTER I BESTYRELSEN

På årsmødet blev der valgt et nyt bestyrelsesmedlem og en ny suppleant. Se endvidere årsmødeomtalen andetsteds her i bladet. De nyvalgte får her muligheden for at præsentere sig selv.

*Mathilde Vædele Juel Jensen*  
*Ny suppleant*

Jeg er 32 år og arbejder som høj-skolelærer på Ubberup Højskole - overvejende med friluftsliv. Derudover underviser jeg i friluftsliv på grunduddannelsen på Institut for Idræt i København. Interessen for friluftsliv startede for alvor med frivilligt arbejde; via spejderbevægelsen/Fjeldgruppen, DGI Storkøbenhavn og gennem kajakklubben NOVA. Senere læste jeg idræt på universitetet og friluftslivs-, kultur- og naturvejledning på Højskolen i Telemark. Friluftsliv fylder meget i mit liv, og efter administrativt arbejde i Fjeldgruppens ledelse for nogle år siden, har jeg nu lyst til at involvere mig i den del af dansk friluftsliv igen. Jeg vil bruge min plads i bestyrelsen til at arbejde for en større udveksling af pædagogiske erfaringer blandt friluftslivsvejledere, idet den pædagogiske del af friluftslivet har min interesse. Derudover synes jeg, at vi i foreningen har en opgave for os med at 'brande' friluftsliv og friluftslivsvejlederen på ny, så flere kvinder finder plads som vejledere og aktive i dansk friluftsliv. Jeg vil slutte af med at sige, at jeg glæder mig til arbejdet i den nye bestyrelse.

*Jesper Lind Nielsen*  
*Nyt bestyrelsesmedlem*

"I'll be back". Var det sådan jeg tænkte, da vi var for et par år siden var samlet i Oure til årsmøde? Måske, men nu er jeg i hvert fald tilbage i Danmark, og klar til endnu en omgang i bestyrelsen.

Hvem er han så, ham den hjemvendte?

Jeg hedder Jesper Lind Nielsen, og er født tilbage i 1975 på Syd-sjælland, hvor jeg også trådte mine barnesko. Efter gymnasiet og et par år i forsvaret tog jeg en et-årig friluftslivuddannelse i Tørring længe før der var tænkt på CVU-uddannelserne. Ellers har jeg slået mine folder i det sydfynske, hvor jeg har uddannet mig som lærer på »Den frie lærerskole«, og arbejdet i det »vilde« erhvervsliv med at dygtiggøre forskellige medarbejdergrupper i samarbejdets svære kunst. Ellers bor der en lille grønlander inde i mig, der læn-ges hjem til de store fjorde, høje fjelde og et spand slædehunde. Jeg har i flere omgange boet og arbejdet på Grønland som lærer og turistguide. De sidste to år har jeg boet i Bø, Telemark, hvor jeg har universitetsuddannet mig til friluftslivsvejleder. (Kan det blive flottere?).

Hvad er jeg som person? Jeg må nok indrømme, at jeg ikke er en af de Bø-studenter, der om morgenen har stået og vasket mig i Bø-elvens kolde vand. Jeg er nok derimod røget forbi dem i en

plastikkajak, mens jeg har leget mig ned over elven! Spøg til side. Jeg dykker de mest gængse former indenfor (det nordiske) friluftsliv, men har en tendens til det Nalle (Bjørn Tordsson) ville rynke på næsen af, og kalde de moderne friluftslivsaktiviteter.

Jeg håber, at jeg gennem mit arbejde i bestyrelsen, kan være med til at videreføre den positive udvikling, jeg oplever DFNF har været igennem de sidste mange år. Jeg vil endvidere arbejde for en styrket indsats i Friluftsrådet, da jeg tror det er her vi for alvor kan få indflydelse, og være med til at skabe bedre forhold for de mennesker, der arbejder såvel professionelt som frivilligt med natur- og friluftsliv i Danmark!

# REFERAT FRA SEMINAR

*Af Carsten Damsgaard*

Dette års seminar fandt sted på Himmelbjergegnens Natur- og Idrætsefterskole, med fokus på friluftsliv som profession, mandag den 24. april. Omkring 75 personer var mødt op for at høre forskellige oplæg, debattere og udveksle erfaringer.

Efter en fællessang kunne Mads Brodersen indledningsvis byde velkommen på vegne af Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv. Lars Bo Nielsen bød derefter velkommen på skolens vegne og fortalte derefter lidt om efterskolen og om sit arbejde i forbindelse med friluftsgården Knøsgården.

Dernæst var der en kort præsentation af seminardeltagerne inden det første oplæg. Jacob Haahr fortalte om opfyldelsen af en gammel drøm: »Hvordan kan man leve af det her friluftsliv?«. Jacobs erfaring er, at det er svært at føre idealerne ud i den virkelige verden. Der er en del udfordringer som f.eks. den korte sæson, administration og nødvendigheden af markedsføring. Som det ser ud i dag er det nærmest livsformen som »husmand«, der kendetegner Jacobs arbejdsliv. Jobbet er et puslespil bestående af mange små brikker, der tilsammen udgør en arbejdsuge. Jacob ernærer sig f.eks. som forfatter, vejleder, sømand og underviser... På trods af de store udfordringer giver det en stor frihed til selv at vælge og sige fra. Et godt råd fra Jacob

er, at man som selvstændig natur- og friluftslivsleder »gør det så enkelt som muligt« og at det ville være en god idé at samarbejde i netværk for at opnå en synergieffekt.

Lisbeth Kernfelt og Preben Egekov fortalte dernæst om DGI's arbejde med natur- og friluftsliv. De kom bl.a. ind på den nye friluftslivslederuddannelse, der er ved at blive sat i værk. Uddannelsen har ligget lidt stille et stykke tid, men er nu strammet op og bliver fremover forankret regionalt i de kommende landsdelsforeninger under DGI. Det forudsættes således, at deltagerne i den kommende friluftslivslederuddannelse forpligter sig til efterfølgende at engagere sig lokalt i friluftslivet indenfor DGI. Friluftsgården Karpenhøj, der er en selvstændig enhed under DGI, tænkes at blive et kraftcenter inden for friluftslivet i DGI. Karpenhøj er blevet grejbank og er ved at udvikle sig til et havkajakcenter.

Efter en kort pause fortsatte Jacob Jensen fra Friluftsrådet ud fra emnet »Friluftsliv i naturvejledningen«. Han lagde ud med en »tipskupon« om Friluftsrådet og fortalte derefter om rådets arbejde med bl.a. naturvejledningen, nationalparker og indsatsområder.

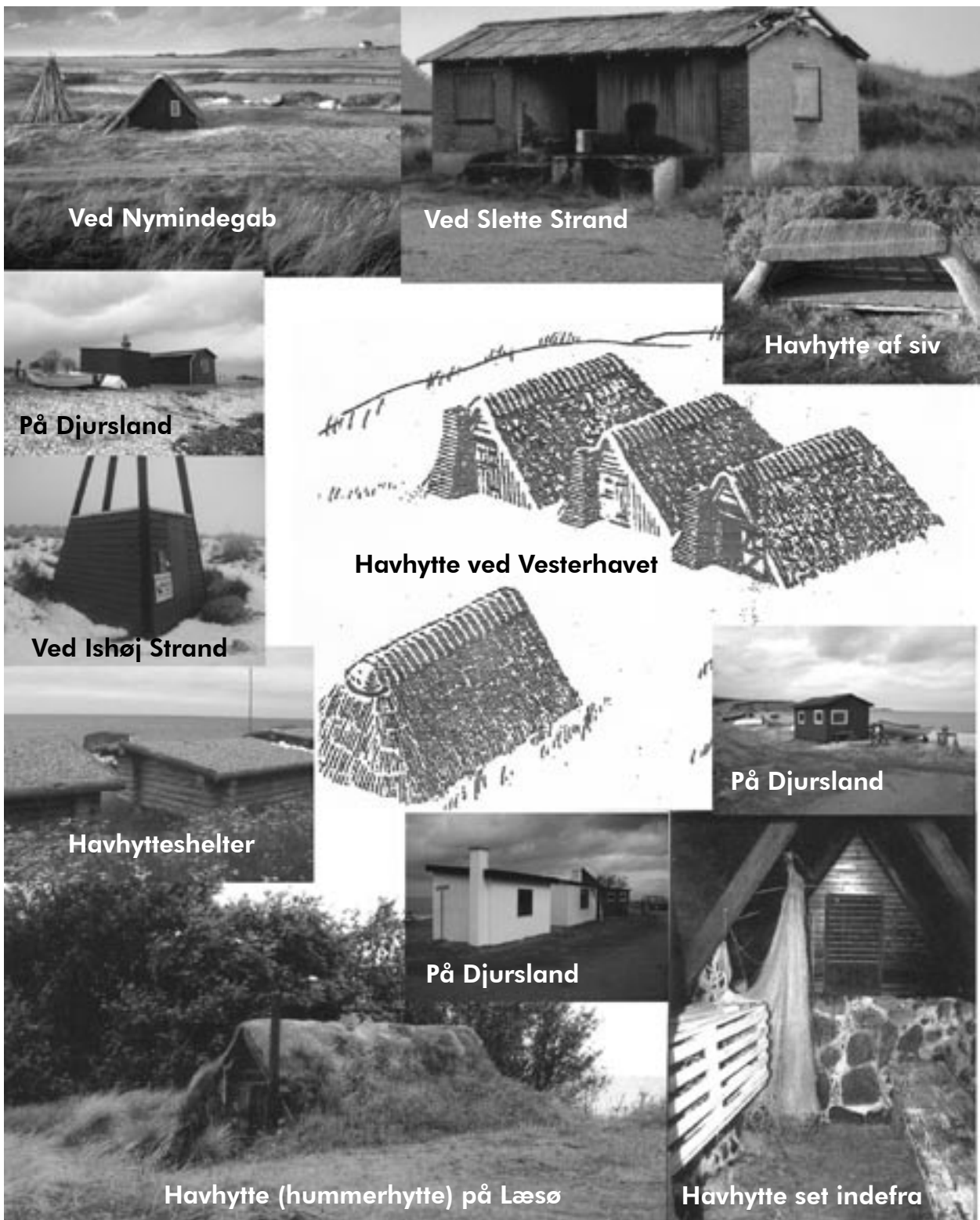
Vi fik desværre ikke held med at finde en forsikringsmand m/k til at deltage i seminaret, men opfordrer alle medlemmer og især de selvstændige friluftslivsledere

til at undersøge forholdene og meget gerne melde tilbage til forummet evt. via hjemmesiden og/eller bladet med erfaringer og gode råd.

Så var det tid til en god frokost inden der var mulighed for forskellige aktiviteter i skolens nær-område. Der var en lille flok, der fik en ridetur og efterfølgende snak om heste i friluftslivet, mens der var to grupper på naturvandring rundt i området under kyndig vejledning af henholdsvis Lars Bo Nielsen og Ove Gasbjerg.

Kl. 16.00 kunne vi afrunde seminaret med en kop kaffe. Tak for en spændende og indholdsrig dag i det midtjyske søhøjland. Dansk Friluftsliv udkommer efter planen med et temanummer omhandlende »Friluftsliv som profession« efter sommerferien. Der vil bl.a. være artikler fra oplægsholderne fra dette års seminar.

Vel mødt til næste års seminar og årsmøde!



Hvad er en havhytte? Som collagen ovenfor viser kan den vel udformes på mange forskellige måder? DFNF arbejder fortsat på at sætte et projekt i gang, der skal fokusere på havhytternes funktion for fiskeriet og friluftslivet ved kysterne i Danmark. De kan samtidig bruges til overnatning for havkajakroere og personer, der vandrer langs de danske kyster. I tilknytning til disse hytter kan der foregå natur- og friluftslivsformidling.

Hvis du har nogle input i forhold til dette projekt eller kender til andre former for havhytter så skriv til Tue Kristensen, [tjuui@get2net.dk](mailto:tjuui@get2net.dk). Hvis du har ideer til, hvordan projektet kan struktureres og realiseres er du også velkommen til at kontakte Tue.

# NATURVEJLEDER OG FRILUFTSVEJLEDER - ER DER FORSKEL

*Af Mette Foged og  
Martin Johnsen, studerende på  
Nordisk Friluftsliv*

## **I hvilken grad er friluftsliv natur- vejledning? Vil naturvejledere og friluftslivsvejle- dere grundlæggende det samme i den danske natur? - og hvad er det i givet fald?**

I forbindelse med det netop afholdte seminar på Himmelbjergens Natur- og Idrætsskole blev der afslutningsvis taget hul på snakken om naturvejledere og friluftslivsvejledere. Et interessant emne da begge jo benytter sig af naturen som arbejdsrum. Begge tager de udgangspunkt i aktiviteter i naturen for derigennem at skabe forståelse for natur og miljø. Men hvad er det for kvaliteter og kompetencer, de hver især har og ikke har? Hvilke værdier lægger de hver især vægt på? Har den ene vejledertype frem for den anden en bedre forudsætning for at skabe en ramme, således at de lettere får deres budskab ud blandt deltagerne? På studiet Nordisk Friluftsliv (som tidligere er beskrevet i Dansk Friluftsliv nr. 64) blev der i efteråret 2005 udarbejdet to opgaver, som netop omhandlede denne problematik. Vi vil

nedenstående give et kort resume af de to opgaver. Det kan muligvis være med til at give et indblik i, hvad de to vejledertyper mener om sig selv og deres profession.

### SPØRGESKEMA

Den ene opgave blev skrevet på baggrund af en kvantitativ elektronisk spørgeskemaundersøgelse blandt 50 naturvejledere fordelt over hele landet. Problemstillingen lød: ”I hvilken grad er friluftsliv naturvejledning?” Spørgsmålene omhandlede bl.a., hvad den enkelte naturvejleder så som værende friluftsliv, hvilke friluftslivsaktiviteter han/hun brugte i sin naturvejledning, og om aktiviteterne blev tilpasset målgruppen. Derudover blev der spurgt ind til naturens rolle, når friluftsliv blev indført som aktivitet, samt naturvejledernes forudsætning for at benytte friluftsliv i deres formidling.

Naturvejlederne gav i deres besvarelse i høj grad udtryk for, at friluftslivet var en udbredt aktivitet i deres hverdag. Selve friluftslivsbegrebet anså de som værende meget bredt, og en stor del af dem mente, at alt som foregik i naturen kunne betragtes som friluftsliv. Svarene bar præg af, at det var de traditionelle nordiske friluftslivsaktiviteter som gåture, lejrlev, indsamling af bær osv., der blev mest brugt. De mere actionprægede aktiviteter blev mere brugt til teambuilding. Der teg-

nede sig desuden et billede af, at det var vigtigt for naturvejlederne at vælge friluftslivsaktiviteter som harmonerede med naturen og biodiversiteten, men at der samtidigt blev brugt nogle aktiviteter som ”lokkemad” for at få folk ud i naturen.

Der blev forsigtigt konkluderet, at dette billede i valg af aktivitet muligvis kunne ses som et udtryk for, at de fleste naturvejledere ikke har en egentlig uddannelse i friluftsliv, og dermed ikke har den fornødne ekspertise til at gennemføre disse aktiviteter, hvorimod de fleste nemt kan håndtere en gåtur i skoven.

### INTERVIEW

Den anden opgave blev udarbejdet på baggrund af to interviews med henholdsvis en naturvejleder og en friluftslivsvejleder. Problemstillingen gik på, ”om naturvejledere og friluftslivsvejledere grundlæggende vil det samme i den danske natur – og hvad det i givet fald er?”

I opgaven blev det konkluderet, at begge vejledertyper arbejder for at videregive en god natur- og helhedsoplevelse. Oplevelserne i naturen skal have til formål at øge deltagerens forståelse og respekt for naturen og naturgrundlaget. Der tegnede sig dog et billede af, at de ikke havde samme forudsætninger for at skabe disse oplevelser. Typisk har en naturvejleder en gruppe med ude i naturen i to timer, hvor det er biologiundervisning, der er i højsædet, og der-

med fokus på de oplevelser, det kan give. Naturvejlederen taler til deltagerne hoved/intellekt – altså videnskultur. Deltagerne i naturvejledning har typisk ikke været bestemmende til, hvad der undervises i, og agerer i høj grad som tilskuer til naturens liv. En naturvejleder formidler natur. En friluftslivsvejleder formidler derimod, hvordan man færdes i naturen. En friluftslivsvejleder arbejder gerne indenfor en anden tidsramme - en hel dag eller med overnatning. Det er ikke biologiundervisning, selv om grønne aspekter er en vigtig del, men formidlingen foregår i høj grad med inddragelse af det hele menneske – krop, følelser, sanser, intellekt og fantasi i oplevelsen (kropskultur). Deltagerne er fysisk aktive.

Det blev desuden diskuteret om natur- og friluftslivsvejledere har forskelligt natursynsmønstre: At naturvejlederen har en forestilling om, at mennesket, ligesom dyr og planter, er biologiske selvstændige organismer i en livgivende natur. At de alle lever i et afhængighedsforhold med det omgivende nærmiljø, og hvor naturen er den økologiske ramme. Endvidere at naturbegrebet er påvirket af udviklingen af videnskaben - naturen som det naturlovbestemte. Hvorimod at friluftslivsvejlederen har en forestilling om naturen, som noget vi kan beherske, men samtidig som noget, der ikke kan tæmmes. Forestillingen om naturen som værende det sted, hvor kulturen endnu ikke har sat for dybe spor, som »det derude«, og som stedet med de rekreative og æstetiske værdier. Som afsluttende bemærkning vil vi knytte en kommentar til

en udtalelse fra seminaret (*»Vi æder dem op indefra»*). Naturvejlederen, som blev interviewet i forbindelse med den ene opgave, ærgrede sig over, at ikke flere folk med friluftslivsmæssig baggrund søgte naturvejlederstillingerne rundt omkring i landet. *Lad det være en opfordring til os!* På baggrund af ovenstående kan det muligvis konstateres, at naturvejledning og friluftslivsvejledning ikke er hinandens modstykker - nok nærmere hinandens forudsætninger for en optimal oplevelse i naturen.

Generalforsamling i Friluftskorpset  
Af Martin Machado

Hermed indkaldes der til generalforsamling i »Friluftskorpset«/  
Lokalafd. København den 22 juni kl. 19.15 i Institution Kærnehuset, Gerbrandsvej 5b, 2300 København S.

Igennem den seneste tid har arbejdet med foreningens frivillige formål givet sig udslag i flere samarbejdsaftaler og tildelte midler. Derfor går vi nu ind i en spændende fase med realisering af foreningens udstyrsdepot, der tænkes at blive en af grundelementerne i foreningens arbejde.

Vi ser frem til at se så mange af Jer som muligt, og gør opmærksom på vigtigheden af at dukke op denne dag.

Efter generalforsamlingen vil der være mulighed for at købe en øl eller sodavand.

Tilmelding til Martin (via mail [machado@mail.dk](mailto:machado@mail.dk) eller på 51920114.

Se yderligere oplysninger på [www.friluftskorpset.dk](http://www.friluftskorpset.dk)

## ET GODT TILBUD

*Af Erik Jegsen*

### TILBUD TIL MEDLEMMER

Som medlem kan du købe gamle numre af vort blad i det omfang vi har nogle tilbage. Prisen vil være 10 kroner plus porto for et blad. Og 5 kroner for hvert efterfølgende blad. Kontakt kassereren for at høre nærmere, helst via mail eller brev.

### TILBUD TIL DIG, DER UNDERVISER KOMMENDE FRILUFTSVEJLEDERE

Hvis du eller din arbejdsplads er medlem, så har du mulighed for at få tilsendt det antal af Dansk Friluftsliv (kommende numre) som du ønsker at uddele blandt dine studerende. Der skal så alene betales for portoen, da vi ser dette som en pr. for DFNF, og selvfølgelig regner med at få nye medlemmer på denne konto. Tilbuddet gælder et studieår/-semester og skal så fornyes, hvis du vil fortsætte. Er du interesseret så kontakt foreningens sekretær, som står for udsendelsen af bladpakken.

# FRILUFTSBOGKLUBBEN

*Af Søren Gerdes*

Seminaret omkring »Friluftsliv som profession« er vel overstået, og mange af os er gået hjem med ny inspiration, men også en lyst til at vide mere. Under seminaret solgte bogklubben vennebogen »Om å gripe fjellet – og bli grepet av fjellet« (Redaktør Torbjørn Ydegaard). Denne bog er en grundig indføring i Nils Faarlunds tanker og ideer omkring friluftslivet. Faarlund har selv skrevet cirka halvdelen af indlæggene under titler som f.eks. »Klatring – mer enn cirkus?«, »Hva mener vi med friluftsliv?«, og »Bidrag til en ekspedisjonssosiologi«. Desuden findes andre spændende indlæg fra bl.a. Gunnar Breivik, Björn Tordsson og Arne Næss. Venebogens indspil har stadig relevans i dag, og derfor har anmelderen, Steen Nepper Larsen, også fået den opgave at anmelde bogen, som var den skrevet i går. Venebogen sælges i bogklubben for kun 50 kr.

Som supplement til kajakbøgerne sælger bogklubben nu også en kajak-DVD, af Ken Whiting. Det er bogklubbens ambition at sælge flere DVD'er, for at give friluftslivsledere flere pædagogiske redskaber i undervisningen. Denne DVD anmeldes af Tue Kristensen.

## DYRKES FRILUFTSLIVET FOR FRILUFTSLIVETS EGEN SKYLD?

*Af Steen Nepper Larsen*

Anmeldelse af Torbjørn Ydegaard (red.): *Om å gripe fjellet – og bli grepet av fjellet. En vennebog om friluftslivet og Nils Faarlund*, Nordisk Forum for Vejledning i Natur- og Friluftsliv, Aabenraa Bogtrykkeri 1995, 93 sider. Rigt illustreret af Sigmund Kvaløy Sæterengs tegninger

»På norsk er friluftsliv et varmt ord.«

Nils Faarlund

Nils Faarlund er ikke en Hr. hvem-som-helst inden for friluftslivet. Han er et passioneret, meget skrivende og meget læst friluftsmenneske med en forkærlighed for at befinde sig i og at klatre i de norske fjelde. Han er universitetslektor på Norges Idrætshøjskolen, hvor han er tilknyttet Forsvarets Institut og rektor på Norges Højskole, som han grundlagde i 1967. Faarlund har med held arbejdet for at få friluftslivets anerkendt som et videregående studium i sin egen ret. Han er civilingeniør med en særlig viden om biokemi, men særdeles kritisk over for de to-tre markante naturvidenskabelige dogmer, der ser på naturen som et råstof og mennesket som dét fornuftige dyr, der er trådt ud af naturen, mens det gør sig selv til en udeltagende tilskuer.

Faarlund søger samhörigheden

med den frie natur og det enkle liv. Friluftslivet er overskudsliv i naturen, ikke systematisk jagt og bærplukning. Det er friluftsmenneskets forpligtelse at efterlade naturen, som han eller hun fandt den, »slik at naturen ikke ødes og gjøres ufri«. Han elsker træski, bomuldstelte, uld og læder og er ikke meget for konkurrence, racerski, nylon og plastik. Friluftslivet må dyrkes for det egen skyld og ikke for nationens, identitetens, sundhedens, turismens eller socialpædagogikkens skyld. Alligevel skriver Faarlund i »Askeladden« højstemt og grænsende til det patetiske om Norges ædle kamp for frihed og den nationale opvågning i 1814: »Fortsatt var vi under fremmed overhøyhet. Det viser sig at våkne innbyggere i den lange tarmen land, preget av fjell og kranset av fjord og hav, med klarsyn fant at det vi mest trengte ikke var våpen. Det var en felles egenart, en nasjonal identitet!«. Og på siderne derefter skrives der så intenst og begejstret om herlige norske landskabsmalere, stoute polarforskere og byfolkets behov for friluftsliv og naturindlevelse.

I dette festskrift til Faarlunds 50 års fødselsdag i 1987 forefindes der 20 korte artikler. De 11 af dem er skrevet af fødselaren selv mellem 1972 og 1983, de 9 øvrige af hans norske, svenske og danske venner. I de fleste af Faarlunds artikler optræder et citat af C.W. Rubenson fra 1914: »I ethvert menneske er det en dyp

trang til at føle samhørigheden med naturen, overbevise sig om at hans sind eier røtter, som endnu ikke har tapt sit tak i jorden. Det er denne trang som driver os byfolk ut i havet, ind i skogene og op på fjeldet«. Citatet er klart og tankevækkende, men som læser undrer man sig højlydt over at skulle læse det igen og igen. Selv godbidder kan blive redundante. I Rubensons ord blandes det universelle (Faarlund smag for det tidløst panteistiske) med det historiske (byfolkets konkrete længsler efter friheden derude). Den normative og moralske glød fornægter sig heller ikke, hverken hos Rubenson eller Faarlund. For dem er det oplagt, at hvis vi mærker grundigt efter i os selv, vil vi opdage, at den indre menneskelige natur skriger på at blive forløst i den ydre natur. Der fokuseres på de stærke oplevelser, på livet i harmoni med naturens rytmer og det uegenlyttige, simple liv i Faarlunds univers.

Faarlund taler om, at kløften mellem natur og menneske skal lukkes gennem et »direkte møde, et deltakende møde«. Der er tale om et om engageret og følelsesladet venskab med naturen. Friluftslivspædagogikken må ihukomme denne fordring, pointerer Faarlund, mens jeg ganske ydmygt og pragmatisk ikke ønsker at gå i ét med, være forelsket i eller at blive forenet med hverken vandfald, laviner, myg, tæger, mug eller for den sags skyld mudder. Hvad angår møde-filosofien, går Gunnar Breivik i rette med Faarlund. Den kristne Breivik hævder, at

man ikke kan møde en upersonlig magt eller kraft. Dialogen foregår ikke med naturen; men mennesket møder Gud i og gennem naturen, der hans kunst- og skaberværk. Breivik taler om dybe oplevelser af natur, medmennesker og det guddommelige i friluftslivet. Björn Tordsson behøver ingen Gud i den frie natur: »Ur missförstånden uppstår teologi och annat elande«. Efter en måneds ensomt friluftsliv i Lapland i 1975, træffer den tungsindige Tordsson både på en stædig renko, nogle tillidsfulde ællinger og en vildfaren fjeldræv, hvorefter han får livsmodet igen. Han møder sit »förklaringsberg«, og erfarer at naturen har mening og budskab. Naturen er »vidöppen«. Tordsson bliver som genfødt, og verden bliver til på ny. Jesper Jakobsen skildrer i en kølig og analytisk artikel friluftslivets naturopfattelser gennem en række udmærkede greb: Den æstetiske naturopfattelse; den naturalistiske naturopfattelse; naturen som modforestilling og den helhedsorienterede naturopfattelse. Jakobsen skriver ganske rigtigt: »Overhovedet at se referencefrit på naturen og uden betydnings-sammenhæng med vor menneskelige verden er...ikke mulig. /.../At opleve naturen som den er i sig selv, kan vi ikke.« Men vi kan udmærket blive grebet og fortabe os i den og blive revet med, hævder han. Ganske uden at argumentere for sin påstand hævder Jakobsen: »Naturoplevelser bliver trivielle, når vi forsøger at fortælle om dem til andre.« Den der har et sprogligt eller andet kunstnerisk talent kan da netop formå at højne

naturoplevelsen og at løfte den ind i det fælles menneskelige opmærksomhedsfelt, skulle jeg mene. Dybdeøkologen og filosofen Arne Næss kritiserer i al venlighed Faarlund for ikke at se, at der ikke er noget friluftslivspædagogisk modsætningsforhold mellem de intense naturoplevelser i friluftslivet og den information og inspiration der kan udgå fra naturvidenskaben. Den der véd noget om landskabets historie og ved noget om fjeldets morfologi og plantegeografi m.v. kan kvalificere friluftslivets oplevelses- og erfaringsdimensioner.

## EN KRITISK RØST

To konfliktende temperamenter blandede sig højlydt i mit sind under læsninger. For det *første* siger jeg tak for genoptrykket, der giver den søgende og nysgerrige rig mulighed for at gå på opdagelse i friluftslivets teoretiske og ideologiske arkiver. Artiklerne er korte og særdeles velegnede til undervisnings- og diskussionsbrug på højskoler og seminarier. For det *andet* bærer mange af bidragene præg af en ulidelig selvhøjtidelig, mes-sende, quasi-teologisk, demonstrativ og ukritisk tone. Faarlund vil sikkert dåne, hvis han ser en fjeldfarer i goretex-tøj, en skiløber på carvingski eller en vandtæt kajakpose af kunststof. Oberst Tormod Sleppen, tidligere leder af Hærens Krigsskole (nordmændene skjuler sandelig ikke noget!), roser Faarlund til skyerne for sin indsats som hovedinstruktør på Krigsskolen siden 1968. Mellem 1968 og 1987 havde d'herrer Sleppen og Faarlund mulighed for at præge



900 officerers syn på friluftsliv. Det forekommer derfor både selvmodsigende og naivt, når Faarlund i udvalgte kernetekster nænsomt forsøger at borttrylle friluftslivets stærke politiske og national(istisk)e aspekter fra sine definitioner. Faarlund er og har til overmål været engageret i at gøre friluftslivet nyttigt og opdragelsesorienteret.

Ej heller Faarlund formår at se referencefrit på naturen. Måske er det simpelthen umuligt at slå på tromme for friluftslivets rene selvreferentialitet (for dets *autoteliske* status) og for dets kongenialitet med romantiske, ikke-instrumentelle opfattelser af *l'art pour l'art*?

#### ANMELDELSE AF DVD'EN SEA KAYAKING – THE ULTIMATE GUIDE

*Af Tue Kristensen*

*Forfatter: Ken Whiting og Alex Matthews*

*Forlag: The Heliconia Press*

Jeg har endnu ikke læst en anmeldelse af denne DVD, som var negativ på nogen måde. Og jeg vil tilslutte mig denne generelle holdning om, at det er en meget god DVD om havkajak. Forfatterne har formået at samle den viden, der skal til for, at havkajakroere og -instruktører kan finde viden og fif til at udvikle deres praktiske færdigheder i forhold til at ro havkajak. Den lever virkelig op til navnet »The Ultimate Guide«. Men nu er det jo sådan, at denne anmeldelse ikke ville være meget værd, hvis ikke der er en forklaring på denne konklusion. Derfor vil

der i det følgende blive fokuseret på de gode og mindre gode ting ved DVD'en, der samlet summerer op til konklusionen om, at det er en ultimativ guide til det at ro havkajak.

#### LOGISK PÆDAGOGISK OPBYGNING

DVD'en indeholder fire kapitler, som er opbygget pædagogisk flot. Afvejningen mellem, hvad der skal gennemgås og, hvornår der skal henvises til anden litteratur er perfekt. Det betyder, at kapitlerne Introduction to Sea Kayaking, Essentiel Strokes, Rescue Techniques og Advanced Paddling fremstår gennembearbejdede og konkrete.

Der er mange gode ting at fremhæve ved DVD'en. Her er et udvalg:

Afsnit to: »Essential Strokes« gennemgår de mest brugte roteknikker kort og præcist. Specielt fremtaget (foreward stroke) bliver beskrevet og fremvist fornemt. Der er meget fokus på skadeforebyggelse ved alle tagene, hvilket efter min mening er utrolig vigtigt. Det er ikke sjovt at ro kajakken med et overbelastet håndled (seneskedehindebetændelse) eller en beskadiget skulder. Brug af mavemusklernes og rotation af torsoen samt padlerens boks er termer, alle kajakroere bør kende, og kunne bruge når de ror.

Afsnittet Advanced Paddling er også utrolig godt. Det indeholder mange gode betragtninger om bl.a. surf i bølger, vind og vejr, navigation og sikkerhed. Kort sagt mange af de faktorer man, udover at mestre de forskellige ro- og redningsteknikker, skal kende til for at være en

god havkajakroer eller -instruktør. De er måske endnu vigtigere at kende til end at mestre et bestemt rotag til perfektion under alle vind- og vejrforhold. Betragtningen om, at det ikke gælder om at spille helt, men at tænke sig om som kajakroer, er jeg meget glad for at de fremfører på DVD'en.

#### GOD HARMONI MELLEM BILLEDER OG ORD

Alle elementer er meget godt filmet, og man kan se, at der er tænkt over hver scene. Det der bliver sagt, bliver understøttet på en rigtig god måde via billederne. På den måde fremkommer der en audiovisuel helhed, der er utrolig god. Samtidig er der tænkt over, at det ikke behøver at være den samme person, i det samme tøj, i de samme omgivelser, der er på hver scene. I kombination med en utrolig flot natur gør det DVD'en til en nydelse at se på.

#### TEKNISKE ELEMENTER OG REDNINGER TIL DISKUSSION

Hvis jeg skal strø lidt malurt i bægret, skal det være, at mange af teknikkerne er optaget på fladt vand. Det betyder, at det er muligt at vise hvordan de forskellige teknikker skal udføres, men det giver ikke et indtryk af, om det er muligt at udføre dem i store bølger eller hårdt vejr. Samtidig kan det diskuteres om ikke albuen på den øverste hånd skal tættere på kroppen, når man skal flytte kajakken sideværds med et træk- eller ottetalstag. Ligesom det ikke ser godt ud, at de giver slip på pagajen, når de f.eks. skal fremvise øvel-

sen »hand of God«.

Selvredningen med paddlefloat kan godt vises bedre. Der kan gøres mere ud af håndskiftet når kroppen roteres ud mod pagajen for at have vægten der hvor støtten fra paddlefloaten er. Desuden bliver det ikke nævnt, at det gælder om at have fat i kajakken når paddlefloaten fyldes med luft. Læg mærke til foden, der holder fast i dækslinen på kajakken.

Til sidst vil jeg bemærke, at det havde været perfekt, hvis de havde gennemgået, hvad man skal gøre med benene for at kippe kajakken, når der f.eks. skal udføres sving, støttetag og ikke mindst grønlænderving. Det er rigtigt, at det ene knæ/ben skal trykke op mod »lårstøtten« i den ene side, men skal det andet ben ikke samtidigt strækkes mod fodstøtten? Prøv at eksperimentere med det ved lejlighed.

Disse sidste diskussionspunkter skal dog ikke forstyrre mit samlede indtryk af denne DVD, som meget anbefalelsesværdig for alle, der har interesse i at ro havkajak. Det er dog på havet/vandet, at det først og fremmest skal foregå – at ro havkajak. Så mit råd er: Brug denne DVD som inspiration i dit forsøg på at blive bedre og hop så ned i kajakken og prøv det på havet.

# BOGLISTEN

Best. nr.	Titel/forfatter	Sprog	Omtale	Pris
AT-01	»Havkajak«, Jacob Hertz	Dansk	63/05	215,00
BB-01	»Friluftsliv under forandring«, Søren Andkjær	Dansk	64/05	175,00
BU-01	»Udendørs pædagogik«, Dahlgren og Szcepaniski	Dansk	51/02	170,00
DU-01	»Education and learning through outdoor activities«, J. Neumann	Engelsk	63/05	120,00
FR-01	»Smakkejollen og friluftslivet«, Ib Ivar Dahl	Dansk	64/05	215,00
MT-01	»Udeundervisning i folkeskolen«, Erik Mygind (red.)	Dansk	65/06	185,00
MU-02	»Natur og miljø i pædagogisk arbejde«, Lasse Edlev	Dansk	65/06	260,00
IF-15	»Fodnoter...«, Karsten Wind Meyerhoff	Dansk	62/05	225,00
DB-30	»De 100 bedste Trangia opskrifter«, Johansen og Stummann	Dansk	42/00	69,00
FA-31	»Om å gripe fjellet...«, Red. Thorbjørn Ydegaard	Dansk	66/06	50,00
NO-45	»Friluftslivet i vinterfjellet«, Mats D. Melbye	Norsk	56/03	250,00
NO-46	»Friluftsliv - grunnbok«, Bischoff og Mytting	Norsk	41/00	250,00
AS-47	»Fritt frem for uteskole«, Trond V. Vedum	Norsk	61/05	325,00
FR-52	»Friluftslivet og økokulturen«, Ib Ivar Dahl	Dansk	61/05	150,00
BS-60	»Dyr og planter ved vore kyster«, Dennis Lisberg	Dansk	58/04	69,00
BS-65	»Snorkling for alle«, Lisberg og Pedersen	Dansk	62/05	89,00
KW-72	»The Ultimate Guide«, Ken Whiting	Engelsk	66/06	220,00
BC-78	»Canoe and Kayak Handbook«, Franco Ferrero	Engelsk	52/02	195,00
WW-85	»Friluftsboken«, Lars Fält	Svensk	58/04	205,00
WW-86	»Vinterfärden«, Lars Fält	Svensk	60/04	205,00
NB-90	»Træklating i de danske skove«, Skytte, Boysen og Schunck	Dansk	55/03	150,00

*Alle priser er inkl. dansk moms og gældende pr. 15. juni 2006. Dertil kommer ekspedition/forsendelse på 50 kr. uanset antal bøger. Forbehold for evt. udsolgte bøger samt prisstigninger, der skyldes kursændringer. Da vi kun har nogle enkelte af bøgerne på lager, må der ofte påregnes en leveringstid på min. 1 måned efter bestilling. Bestil evt. via hjemmesiden: [www.danskefriluftsliv.dk](http://www.danskefriluftsliv.dk).*



*Friluftsbogklubben – bestillingskupon*  
*Jeg bestiller hermed følgende bøger:*

best.nr.	antal	best.nr.	antal	best.nr.	antal
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____

Medlemsnummer (står på bagsiden af bladet): \_\_\_\_\_

Navn: \_\_\_\_\_

Adresse: \_\_\_\_\_

Postnr. og by: \_\_\_\_\_

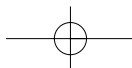
Telefonnr.: \_\_\_\_\_

*Bestillingskuponen adresseres til: Friluftsbogklubben, att. Søren Gerdes, Ryegade 112E <sup>1.sal</sup>, 2100 København Ø*

Afsender:  
Ole Larsen  
Hertelsvej 6  
4640 Fakse



25,3x21 02/10/03 11:13 Side 1



BESØG VORES NYE WEBSITE PÅ WWW.FRILUFTSLAGERET.DK



## FRILUFTSLAGERET GIVER DIG RÅD

For os er friluftslivet en livsstil. Med en bred baggrundsviden inden for næsten alle former for udeaktiviteter, er vi i stand til at rådgive dig, uanset hvilken type udeliv, du dyrker.

Friluftslageret har det største udvalg af udstyr til friluftsliv. Kig forbi forretningen i Odense eller besøg vores butik på nettet på [www.friluftslageret.dk](http://www.friluftslageret.dk) og se vores store udvalg. Rekvirer katalog på 63 12 37 37 eller via hjemmesiden.

**Ungdomsskolen, lærere og elever opnår 20% rabat på alle\* varer i Friluftslageret.**

(\*Gælder ikke GPS, mad- og tilbedsvare.)



**friluftslageret**

LÆSSØEGADE 12 · 5000 ODENSE C. · Tel.: 63 12 37 37 · Fax: 63 12 37 36 · [WWW.FRILUFTSLAGERET.DK](http://WWW.FRILUFTSLAGERET.DK)  
ÅBNINGSTIDER I BUTIKKEN: MAN-TOR 10:00-17:30 · FRE 10:00 - 19:00 · LØR 10:00-14:00 · WEBSITEN ER ALTID ÅBEN